

tického. To jsou základní rysy nového projektu, který byl podroben živé diskusi jak se strany zaměstnavatelů tak i zaměstnanců. Dosud není stanoveno, kdy bude tato osnova předložena parlamentu.

Velikou újmou pro život hospodářský je nedostatek bytů, který se jeví hroživou mírou hlavně na severu Itálie a v hlavních střediskách. Zákon ze 30. listopadu 1919 č. 2318 stanoví směrnice pro malé domky obytné a provozovny jakož i pro průmysl stavební vůbec. Dále byly zavedeny ve větších městech bytové úřady, které mají čelit bytové krizi. S otázkou bytovou souvisí otázka, jak snížit ceny surovin, což opět není bez vlivu na hygienu bytovou.

Ministerstvo Giolittiho vypracovalo zákon (z 30. září, č. 1349), kterým se zavádějí krajské rozhodčí komise, které fungují jako úřady pro potírání lichvy.

Za účelem řešení těch mnohých otázek a problémů, jež přivodila válka, bylo zákonem z 3. června 1920, č. 700, zřízeno ministerstvo sociální péče. Do ressortu tohoto nového ministerstva spadají úřad práce, živnostenský inspektorát a družstevnictví, dále pojišťovny (i vzájemné) a jiné podobné ústavy, pak státní úřad pro sprostředkování práce, konečně centrální státní úřad statistický. Ministerstvu podřízeny jsou dále technický úřad, zřízený podle zákona z 21. dubna 1919, č. 63, dále státní rada pro otázky sociální péče. K ministerstvu sociální péče není však přičleněn komisariát vystěhovalecký, který zůstává nadále podřízen ministerstvu zahraničních věcí. Jelikož však otázka vystěhovalecká je v těsné souvislosti s otázkami sprostředkování práce a nezaměstnanosti, stanoví § 4. zmíněného zákona, že osnovy zákonů, týkajících se vystěhovalectví a vystěhovaleckých pracovních smluv, musí být vypracovány ministerstvem zahraničních záležitostí v dohodě s ministerstvem soc. péče. Toto ministerstvo bude zastoupeno ve všech komisích, poradních sborech a ústavech, obírajících se těmito otázkami. Ministerstvo sociální péče bude dále dohlížeti na všennárodní akce ve prospěch válečných invalidů a býv. vojáků.

To jsou kroky, jimiž Itálie hledí hojiti rány, které jsou důsledkem válečných let. Itálie je národem pracovníků, jichž cíl je sociální spravedlnost. Až této spravedlnosti bude dosaženo, pak dosáhne Itálie klidu v otázkách sociálních, hlavní to podmínky pro rozvoj každého státu.

Judikatura.

Sociální pojištění.

a) nemocenské.

Usnesení valné hromady závodní nemocenské pokladny, že pokladna má likvidovati a členstvo že má být převedeno do určité spolkové pokladny nemocenské, může být předmětem opatření nebo rozhodnutí příslušných úřadů jen jako jednotný výraz pokladny. — Nález z 13./9. 1920 č. 1692.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 472.

Byl-li pojištěnec pro touž nemoc dvakrát ošetřován v nemocnici, lze při druhém přijetí do nemocnice mluvit o nové nemoci ve smyslu nem. zák. jen tenkrát, když v mezidobí nastalo přerušení nemoci tím, že pominula aspoň na čas potřeba léčení, pokud se týče neschopnost k práci. — Nález z 15./6. 1920 č. 5369.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 346.

Schválením stávají se stanovy okresní nemocenské pokladny perfektními a není k účinnosti jejich proti členům pokladny dle zákona potřeba publikace neb osobního oznámení. — Nález z 27./10. 1920 č. 10.246.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 594.

Odevzdání veškerého jmění zrušené závodní nemocenské pokladny na okresní pokladnu nemocenskou:

(Nález nejv. spr. soudu ze 3. XI. 1921 č. 6783.)

Naříkaným rozhodnutím potvrdilo ministerstvo sociální péče rozhodnutí nižších instancí, jimiž bylo vysloveno, že likvidace zrušené nemocenské pokladny závodní firmy „J. L.“ v L. má se dle čl. XXIV. zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n. provést po období § 40. a) zákona z 20. listopadu 1917 č. 457 ř. z. a že tudíž uvedená firma **jest povinna odevzdati okresní nemocenské pokladně v Liberci veškeré jmění zrušené pokladny závodní, tedy i částku převyšující zákonné minimum rezervního fondu.**

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nejvyšší správní soud toto: Jak úřady správní tak i stížnost vycházejí ve svých vývodech ze znění čl. XXIV. zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n.; není tedy sporu o tom, že jde o likvidaci pokladny ve smyslu tohoto článku. Článek ten stanoví, že likvidace zrušených pokladen provede se podle období § 40. a) zákona z 30. března 1888, č. 33, ř. z., ve znění zákona z 20. listopadu 1917, č. 457, ř. z., k čemuž sluší podotknouti, že zákon tu podle souvislosti má na mysli pokladny zrušené po rozumu čl. XXI. Rozpor mezi právním názorem, na němž založeno jest naříkané rozhodnutí, a názorem, jež hájí stížnost, jest v podstatě v tom, že podle názoru úřadů správních cit. § 40. a) jest onou zákonnou normou, v jejímž obsahu výlučně sluší viděti direktivy pro likvidaci pokladen na základě čl. XXI. zákona z 15. května 1919 zrušených, kdežto stížnost snaží se dovoditi, že, ačkoliv čl. XXIV. poukazuje jen na § 40. a) přece na likvidaci závodních nemocenských pokladen nemocenských použiti jest materielních předpisů § 49. zákona o nemocenském pojišťování, pokud se týče zásad tam vytčených. Znění čl. XXIV. samo o sobě veškeré pochybnosti nevylučuje a výraz dosti neurčitý „podle období § 40. a)“ o sobě připouštěl by i výklad, že zákon nechtěl na rozpuštěné pokladny (č. XXI.) aplikovati předpisy § 40. a ve všech důsledcích, nýbrž jen v některých směrech. Vznik zákona z 15. května 1919 dává však zcela jasně a určitě za pravdu tomu výkladu čl. XXIV., jehož se přidržel žalovaný úřad t. j. názoru, že oním článkem byly pro likvidaci (závodních) pokladen nemocenských na základě čl. XXI. zrušených za závazné prohlášeny nejen formální, nýbrž i materielně právní předpisy § 40 a) nemocenského zákona. V důvodové zprávě sociálně politického výboru Národního shromáždění, již osnova zákona o novelisaci zákona o nemocenském pojištění byla předložena (Tisk. 934 z r. 1919), jsou vytčeny zásady tímto výborem usnesené, dle nichž dosavadní zákon o nemocenském pojištění má býti upraven. Z těchto zásad uvéstí jest tyto: 5. buďtež zrušeny veškeré nemocenské pokladny závodní, stavební a učňovské. 6. týká se zrušení některých pokladen společenstevních, spolkových a registrovaných. Pod následujícím č. 7. se praví: Jmění rozpuštěných pokladen nemocenských budiž podle poměru pojištěného členstva odevzdáno té pokladně nebo těm pokladnám, jimž připadnou členové u zrušené pokladny pojištění. Do tří měsíců po zrušení budiž provedena jejich likvidace. Dle dalšího výkladu důvodové zprávy byly při vypracování osnovy zákona v některých směrech ony zásady pozměněny, a to pokud se týče zřizování samostatných pokladen pro zaměstnance podniků zemědělských a lesních, dále pokladen spolkových a zapsaných pokladen pomocných. Zásady pod č. 7 uvedené (— tato zásada obsažena byla v podstatě již v návrhu členů Národního shromáždění Jakubky a soudr., § 40. a) měl v prvé řadě na zřeteli právě ustanovení poslední věty 3. odst. tisk 248 z r. 1918, jenž byl zároveň podkladem jednání výboru —) úchylny v osnově, dle toho se netýkají. Znění čl. XXIV. osnovy shoduje se však zcela se zněním zákona. Zřejmá souvislost tohoto článku s onou zásadou č. 7 nepřipouští nijaké pochybnosti o tom, že zákonodárce dovolává se

§ 40 a) měl v první řadě na zřeteli právě ustanovení poslední věty 3. odst. tohoto paragrafu, dle něhož případný přebytek jmění rozpuštěné okresní pokladny nemocenské má být přidělen účastněným pokladnám dle poměru počtu jimi převzatých členů rozpuštěné pokladny. Na stejném stanovisku stál při projednávání příslušné osnovy také tehdejší ministr sociální péče dr. Winter (50. schůze). Materialie podávají tedy, možno téměř říci autentický výklad toho, co předpisem čl. XXIV. zákona z roku 1919 bylo zamýšleno. Je-li však takto bezpečně zjištěn úmysl použití na likvidaci pokladen na základě cit. čl. XXI. zrušených výlučně zásad § 40. a) nemůže závaznost tohoto zákonného imperativu být zvrácena ani námitkou — jak přiznati sluší nikoli neodůvodněnou — že jeho provádění způsobí jisté nesrovnalosti, tím méně úvahami o jeho vhodnosti a přiměřenosti. Likvidační předpisy tohoto paragrafu liší se od obdobných ustanovení § 49. (plativšího až do vydání zákona z roku 1919 pro pokladny závodní a stavební vůbec) v podstatě právě tím, že jedině § 49. obsahuje v posledním odstavci zvláštní ustanovení o použití oné části jmění, jež vybude po uhrazení závazků rozpuštěné pokladny a dotování rezervního fondu částkou zákonem jako minimální předepsanou, jakož i fondů (dle § 9. b) zřízených), kdežto § 40. a) v uvedené již poslední větě 3. odstavce nařizuje bez jakékoli výhrady, aby také případný přebytek přidělen byl účastněným pokladnám dle počtu převzatých členů rozpuštěné pokladny. Článkem XVI. zákona z roku 1919 bylo však ustanovení posledního odstavce § 49. zákona o nemocenském pojištění (ve znění zákona z 20. listopadu 1917 č. 457 ř. z.) zachováno v platnosti jen pro závodní pokladny zřízené nařízením zemské správy politické podle § 43.; eliminoval tedy zákon z platnosti tohoto ustanovení závodní pokladny, jež povinnému zrušení podle čl. XXI. jsou podrobeny, i musí této vůli zákona ustoupiti ovšem i ustanovení do stanov pojatá, vůli takové se přičítá, o tom, jakým způsobem má být použito eventuálního přebytku jmění při rozpuštění pokladny, neboť taková ustanovení stanov byla pouhým reflexem předpisu posledního odstavce § 49. a mohla jen v mezích platnosti tohoto zákonného předpisu být právně účinná. Jest tedy naříkané rozhodnutí nařizující, aby veškeré jmění rozpuštěné závodní pokladny odevzdáno bylo okresní pokladně nemocenské v Liberci zákonem odůvodněno a stížnost musila být zamítnuta.

b) úrazové:

Následky vytčené v předposledním odst. § 1. zák. ze dne 8. února 1909 č. 29 ř. z. nastanou, když podnikatel neučinil opatření, aby zřízenec pojišťovny mohl nahlédnouti do mzdových záznamů, třebaš nebyl podnikatel předem o chystané revizi zpraven a nemohl se jí z jakéhokoliv důvodu účastniti. — Nález z 25./6. 1920 č. 5956.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 395.

Pod pojem výdělků rozhodného pro výměru pojistného (§ 16. zák. úraz.) a pro výpočet úrazového důchodu (§§ 6. a 7. cit. zák.) spadají veškeré příjmy, jež pocházejí z určitého pracovního poměru, ať byly smluveny či jinak, zejména i dobrovolné drahotní přídavky válečné zaměstnavatelem zřízencům vyplácené. — Nález z 27./X. 1920 č. 10.174.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 589.

c) pensijní:

Také k rozhodování o otázce započitatelnosti příjmů pojištěncových jakožto prejudicielní pro výši nároku pojistného, jest dle § 75. odst. 2. nov. k zákonu o pensijním pojištění povolán výlučně příslušný soud rozhodčí, resp. řádný soud, nikoliv úřad správní. — Nález z 21./2. 1920, č. 426.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921, str. 105.

Zřízenec pivovaru, který vedle dozoru při výstavu piva vede hlavně záznamy o odebraných a vrácených nádobách, jež jsou podkladem pro nárok pivovaru proti odběratelům, vykonává činnost převážně duševní. — Nález z 23./9. 1920 č. 8158.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921, str. 492.

Kontrolor modelů ve slévárně podléhá pensijnímu pojištění. — II. Ustanovením § 73, odst. 7. nov. k zák. o pens. pojištění nebyla dotčena zásada vyslovená v § 1 tohoto zákona, že poměr pojistný zakládá se v každém případě nastoupením služby. — Nález z 29./9. 1920 č. 9060.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 505.

Povolání učitelů středních škol není samostatným povoláním ve smyslu čl. I., odst. 1, č. 1 min. nař. ze dne 28. prosince 1908 č. 263 ř. z.-II. Za normální pensijní nároky ve smyslu § 1, odst. 1 zák. ze dne 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 nelze pokládati nároky, jichž právním podkladem jest tento zákon. — III. Postupem ve smyslu § 1, čl. 4 min. nař. z 28. prosince 1908 č. 263 ř. z., jest rozuměti toliko postup v rámci téže služební organizace. — Nález z 2./12. 1920 č. 11739.

Sbírka nejv. spr. soudu a) 1921 str. 666.

Zákony, nařízení, výnosy. Péče o válečné poškozence.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 310, kterým se prodlužuje lhůta k přihláškám o důchod podle zákona o požitcích válečných poškozenců a upravuje vyplácení drahotní přírážky k jejich důchodům.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1. — Lhůta pro přihlášky o důchod vdovský, sirotčí a předkův (§§ 13, 15, 20 a 25 zákona o požitcích válečných poškozenců) stanovená v § 28 téhož zákona prodlužuje se všeobecně do 31. prosince 1921.

Ukáže-li se, že nebylo ani věcného, ani osobního důvodu, kterým by promeškání lhůty stanovené v § 28 zákona o požitcích válečných poškozenců mohlo býti ospravedlněno, nepřihlíží se k takové přihlášce.

§ 2. — Ministerstvo sociální péče se zmocňuje, aby dle potřeby, avšak nejdéle do 31. prosince 1921, prodloužilo též lhůtu pro přihlášky invalidů k sociálně-lékařské prohlídce, která tvoří předpoklad pro přiznání důchodu invalidního (§ 26, odst. 3., cit. zák.).

§ 3. — Válečným poškozencům a jejich příslušníkům, pro něž byla podle předchozích ustanovení lhůta k přihláškám prodloužena, dlužno vypláceti vyživovací příspěvky a státní příplatky nadále za dobu od prvního dne měsíce následujícího vyhlášení tohoto zákona (§ 1), případně od prvního dne měsíce následujícího prodloužení lhůty (§ 2), až do přiznání důchodu, jest je však sčítovati na přiznaný důchod (§ 40, odst. 2., cit. zák.).

Všem válečným poškozencům a jich příslušníkům, kterým lhůta přihlášky ve smyslu §§ 1 a 2 tohoto zákona byla prodloužena, bude od 1. května 1921 vyplácen vyživovací příspěvek a státní příplatek jako sčítatelná záloha na důchod pouze ve výši, ve které jim bude podle předpisu zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., důchod vyměřen. Veškeré přeplatky přes to se objevivší budou poživatelům z důchodu sráženy.

§ 4. — Nařízení vlády republiky Československé ze dne 25. října 1920, č. 602 Sb. z. a n., o prodloužení drahotní přírážky k důchodům válečných poškozenců na rok 1921, pozbývá platnosti dnem 31. března 1921.

§ 5. — Přírážku ve výši 50 procent k základním důchodům vyměřeným podle zákona o požitcích válečných poškozenců jest v případech naznačených v § 42 téhož zákona vypláceti od 1. dubna 1921 až do konce roku 1921.

Ministr sociální péče se zmocňuje, aby tuto přírážku průběhem roku 1921 snížil nebo zastavil, změní-li se poměry drahotní.

§ 6. — Zákon tento, jehož provedením se pověřuje ministr sociální péče v dohodě s ministry vnitra a financí, nabývá účinnosti dnem 15. března 1921 pokud jde o §§ 1, 2, 3, a dnem 1. dubna 1921 pokud jde o § 5.

(Vyhlášen v částce 71 Sb. z. a n., dne 6. září 1921.)